

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: SPRAW WOJSKOWYCH, SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I SKARBU

z dnia 31 sierpnia 1939 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Poczty i Telegrafów w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa.

Na podstawie art. 6 ust. (2), art. 8 ust. (1) pkt 1), art. 9 ust. (2), art. 10, 13 ust. (3), art. 15 ust. (5), art. 23 ust. (4), art. 25 ust. (2), art. 26 ust. (3), art. 27 ust. (8) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 74, poz. 502) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 74, poz. 502).

2. Paragrafy, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

Do art. 5.

§ 2. 1. Obowiązek odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych

i rowerów obejmuje również obowiązek odstępowania przedmiotów niezbędnych do ich utrzymania i prawidłowego użytkowania.

2. Za przedmioty niezbędne do utrzymania i prawidłowego użytkowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów uważa się:

- 1) uździenice i postronki (łańcuchy) a co do koni przysposobienia wojskowego konnego ponadto rzędy wierzchowe używane do ćwiczeń przysposobienia wojskowego konnego;
- 2) uprząż, naczynia do karmienia i pojenia zwierząt pociągowych (obroczniki i wiadra) oraz latarnie i klucze do nakrętek osiowych;
- 3) narzędzia należące do wyposażenia pojazdów mechanicznych, zapasowe ogumienie i inne przedmioty wyszczególnione w załączniku Nr 1 oraz zapas materiałów pędnych i olejów wystarczających na przebycie 150 km;
- 4) narzędzia i inne przedmioty należące do wyposażenia rowerów wyszczególnione w zał. Nr 2.

Do art. 6.

§ 3. W czasie wojny i mobilizacji lub w razie wprowadzenia przez Radę Ministrów

zakazu przewidzianego w art. 6 ust. 1, niezależnie od uzyskanych zezwoleń na wywóz za granicę zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów w myśl obowiązujących przepisów, posiadacze tych przedmiotów ubiegający się o ich wywóz za granicę powinni uzyskać zezwolenie na wywóz, wydane na podstawie rozporządzenia niniejszego.

§ 4. 1. Podanie o zezwolenie na wywóz należy wnieść do powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce stałego postoju przedmiotu wywozu.

2. W podaniu należy przytoczyć:

- 1) imię i nazwisko (firmę) oraz miejsce zamieszkania właściciela (posiadacza) przedmiotu (siedzibę firmy);
- 2) miejsce stałego postoju przedmiotu wywozu;
- 3) dokładną ilość i opis przeznaczonych do wywozu przedmiotów; co do zwierząt pociągowych należy ponadto podać ich kategorię wojskową i wiek, a co do pojazdów mechanicznych — ich dane rejestracyjne;
- 4) kraj, do którego wywozi się przedmioty wymienione w art. 6 oraz imię, nazwisko (firmę) i miejsce zamieszkania odbiorcy (siedzibę firmy);
- 5) uzasadnienie konieczności wywozu.

3. Powiatowa władza administracji ogólnej po sprawdzeniu okoliczności przytoczonych w podaniu przedstawia je wraz ze swym wnioskiem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej do decyzji.

§ 5. 1. Zezwolenia na wywóz udziela wojewódzka władza administracji ogólnej w porozumieniu z dowódcą okręgu korpusu (terytorialnym dowódcą równorzędnym) właściwym dla miejsca stałego postoju przedmiotu wywozu.

2. Od orzeczenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej służy interesowanemu odwołanie do Ministra Spraw Wewnętrznych, który rozstrzyga ostatecznie w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych oraz innym właściwym ministrem.

Do art. 7.

§ 6. 1. Do osób korzystających z prawa zakrajowości przyrównany jest zawodowy personel obcych urzędów konsularnych, jeżeli posiada obywatelstwo państwa wysyłającego.

2. Dowodem uprawniającym do korzystania ze zwolnienia od obowiązku odstępowania Państwu zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów, są legitymacje wydawane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych stwierdzające przywileje dyplomatyczne lub konsularne tych osób.

3. Zwolnienie od obowiązku odstępowania Państwu zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów, w stosunku do osób korzystających z prawa zakrajowości

i immunitetów konsularnych stosowane jest z zastrzeżeniem wzajemności.

Do art. 8.

§ 7. Od poboru i próbnego poboru wolne są w myśl art. 8 pkt 1):

- 1) ogiery i klacze pełnej krwi angielskiej, wysokiej półkrwi angielskiej, czystej krwi arabskiej, arabskie chowane w czystości krwi, czystej krwi anglo-arabskiej, oraz wysokiej półkrwi anglo-arabskiej, wpisane do jednej z ksiąg stadnych koni prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 284),
- 2) klacze półkrwi angielskiej, arabskiej, anglo-arabskiej, rasy huculskiej i typu pociągowego, wpisane jednocześnie:
  - a) do jednej z ksiąg stadnych koni, prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni i
  - b) do rejestru hodowlanego, prowadzonego przez związek hodowców koni przy jednej z izb rolniczych.

§ 8. Okoliczność, że ogiery i klacze odpowiadają warunkom, określonym w art. 8 pkt 1) i 2) stwierdzają:

- 1) dla ogierów i klaczy wymienionych w § 7 pkt 1) świadectwa, wydane przez instytucje prowadzące księgi stadne koni o wpisaniu ogiera lub klaczy do jednej z następujących ksiąg stadnych:
  - a) polskiej księgi stadnej pełnej krwi angielskiej,
  - b) polskiej księgi stadnej koni wysokiej półkrwi angielskiej,
  - c) polskiej księgi stadnej koni arabskich czystej krwi,
  - d) polskiej księgi stadnej koni arabskich chowanych w czystości krwi,
  - e) polskiej księgi stadnej koni anglo-arabskich czystej krwi,
  - f) polskiej księgi stadnej koni anglo-arabskich wysokiej półkrwi;
- 2) dla klaczy wymienionych w § 7 pkt 2) świadectwa wydane przez instytucje prowadzące księgi stadne koni półkrwi angielskiej, arabskiej i anglo-arabskiej, rasy huculskiej i typu pociągowego o wpisaniu klaczy do jednej z tych ksiąg wraz ze świadectwami wydanymi przez związki hodowców przy izbach rolniczych o wpisaniu klaczy do rejestru hodowlanego związku;
- 3) dla ogierów wymienionych w art. 8 pkt 2) świadectwa uznania wydawane w myśl ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 284), z wyjątkiem świadectw uznania wystawionych w myśl § 12 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania

ustawy o nadzorze nad hodowlą koni (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 52, poz. 339):

§ 9. Okoliczność, że dane zwierzę pracuje w kopalni stale pod ziemią (art. 8 pkt 5)) stwierdza zaświadczenie wystawione przez okręgowy urząd górniczy właściwy ze względu na miejsce stałego postoju zwierzęcia pociągowego.

§ 10. Za klacze wysokożrebne (ant. 8 pkt 3)) uważa się klacze będące w ostatnich 3 miesiącach ciąży.

§ 11. Właściciele zwierząt wymienionych w art. 8 są wolni od dostawienia tych zwierząt do przeglądu, poboru i próbnego poboru.

Do art. 9.

§ 12. Ze względu na ważny interes publiczny mogą być zwolnione od poboru i próbnego poboru:

- 1) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” i spółki akcyjne: „Francusko-Polskie Towarzystwo Kolejowe” oraz przedsiębiorstw samorządowych i prywatnych lub zakontraktowane przez wymienione przedsiębiorstwa, niezbędne dla potrzeb komunikacji w czasie wojny, jeżeli okoliczności powyższe zostaną potwierdzone przez Ministra Komunikacji (Dyrektora Kolei) lub wojewódzką władzę administracji ogólnej;
- 2) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery, stanowiące własność lub będące w stałym użytkowaniu przemysłu wojennego, niezbędne dla wytwórczości wojennej jeżeli okoliczności powyższe zostaną stwierdzone zaświadczeniem, wydanym przez właściwego ministra lub upoważnioną przez niego władzę;
- 3) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery stanowiące własność państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” spółki akcyjnej „Polskie Radio”, „Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej” oraz spółdzielni z ogr. odp. „Grupa Techniczna” niezbędne do utrzymania w ruchu wymienionych przedsiębiorstw, jak również prywatne zakontraktowane do powyższego celu, jeżeli okoliczności powyższe zostaną potwierdzone przez Ministra Poczty i Telegrafów (Dyrektora Okręgu Poczty i Telegrafów);
- 4) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery stanowiące własność Banku Polskiego oraz monopolu państwowych, niezbędne dla ich funkcjonowania w czasie wojny, jeżeli okoliczność powyższa zostanie stwierdzona przez Ministra Skarbu;
- 5) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery stanowiące własność

związków i instytucji samorządowych, jeżeli wojewódzka władza administracji ogólnej potwierdzi konieczność zwolnienia od poboru;

- 6) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery stanowiące własność prywatną, zakontraktowane do prac wykonywanych przez władze samorządowe, instytucje ubezpieczeń społecznych oraz przedsiębiorstwa, monopole i inne instytucje państwowe nie wymienione w pkt 1) i 3)), jeżeli wojewódzka władza administracji ogólnej potwierdzi konieczność zwolnienia od poboru;
- 7) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery, należące do straży pożarnej i pogotowia ratunkowego, niezbędne do spełniania zadań tych instytucji;
- 8) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery, należące lub służące do użytku instytucji ubezpieczeń społecznych, zakładów i instytucji użyteczności publicznej oraz zakładów o szczególnej doniosłości gospodarczej lub społecznej;
- 9) zwierzęta pociągowe, wozy i pojazdy mechaniczne służące do użytku przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i składowych oraz gospodarstw wiejskich i niezbędne do wypełniania przez te przedsiębiorstwa lub gospodarstwa obowiązku świadczeń rzeczowych, nałożonego w drodze zarządzenia, nakazu lub umowy, jeżeli konieczność zwolnienia od poboru potwierdzi władza, która zarządzenie lub nakaz wydała albo umowę zawarła;
- 10) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery, niezbędne dla wykonywania zadań aprowizacyjnych, jeżeli wojewódzka władza administracji ogólnej potwierdzi konieczność zwolnienia od poboru;
- 11) konie, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery stanowiące własność Państwa, znajdujące się w zarządzie państwowych zakładów chowu koni oraz majątków rolnych, przeznaczonych na prowadzenie tych zakładów;
- 12) zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery, stanowiące własność prywatną żołnierzy, funkcjonariuszy państwowych i samorządowych oraz pracowników przedsiębiorstw państwowych, a służące im do wykonywania czynności służbowych.

§ 13. 1. Ważoską lub podania o zwolnieniu z powodów wymienionych w § 12 należy zgłaszać do powiatowej władzy administracji ogólnej (w Warszawie do Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę), właściwej ze względu na miejsce stałego postoju zwierząt pociągowych, wozów pojazdów mechanicznych lub rowerów.

2. Wnioski lub podania o zwolnienie powinny zawierać:

- 1) imię i nazwisko (firmę) oraz dokładny adres właściciela lub posiadacza przedmiotu (siedzibę firmy);
- 2) miejsce stałego postoju przedmiotów;
- 3) ilość, dokładny opis i kategorię wojskową (co do zwierząt pociągowych — również wielk., co do pojazdów mechanicznych — ich dane rejestracyjne), wszystkich posiadanych przedmiotów z wyszczególnieniem tych przedmiotów, o których zwolnienie prosi się;
- 4) uzasadnienie konieczności zwolnienia.

3. Powiatowa władza administracji ogólnej (Komisariat Rządu na m. st. Warszawie) przesyła zgłoszone wnioski i podania do właściwego dowódcy okręgu korpusu (terytorialnego dowódcy równorzędnego).

4. Dowódca okręgu korpusu (terytorialny dowódca równorzędny), w zależności od możliwości pokrycia zapotrzebowania wojskowego, wydając ostateczną decyzję, przekazując ją powiatowej władzy administracji ogólnej (Komisariat Rządu na m. st. Warszawie), która powiadomienie prasujące, rozpostrując dokumenty ewidencyjne (dowody tożsamości koni, dowody rejestracyjne lub potwierdzenia zgłoszenia do ewidencji pojazdów mechanicznych) odpowiednią wzmianką.

5. Jeżeli ewidencja dewryj nie nastąpiła przed dniem poboru lub próbnego poboru należy konie, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery doprowadzić do komisji poborowej, przedstawiając odpis wniesionego podania (wniosku) o zwolnienie przewodniczącemu komisji, który na tej podstawie decyduje ostatecznie.

§ 14. Zwolnienie od poboru wydane w warunkach określonych w §§ 12 i 13 ważne jest do odwołania.

§ 15. Zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery, zwolnione od poboru i próbnego poboru, podlegają wszelkim zarządzeniom, mającym na celu ujęcie ich w ewidencję oraz stwierdzenie okoliczności stanowiących podstawę do zwolnienia.

Do art. 10.

§ 16. 1. Przepisów rozporządzenia niniejszego co do przeglądu, próbnego poboru i poboru nie stosuje się do:

- 1) zwierząt pociągowych, wozów, osobowych pojazdów mechanicznych i rowerów, stanowiących własność Państwa, należących do etatowego wyposażenia władz rządowych, oraz stanowiących własność związków samorządowych, lecz pozostających w stałym użytkowaniu dla celów służbowych władz rządowych;
- 2) koni hodowlanych stanowiących własność Państwa.

2. Inne nie wymienione w ust. 1 zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery, stanowiące własność Państwa lub własność pry-

watną, lecz przez urzędy państwowe do wykonywania czynności urzędowych zakontraktowane, podlegają przepisom rozporządzenia niniejszego i mogą być przez dowódcę okręgu korpusu (terytorialnego dowódcę równorzędnego) zwolnione od poboru i próbnego poboru jeżeli właściwy minister lub wojewódzka władza administracji ogólnej stwierdzi tego potrzebę.

Rozdział II.

Ewidencja zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów.

Do art. 12 i 13.

A. Spis zwierząt pociągowych i wozów.

§ 17. 1. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych zarządza w razie potrzeby spis zwierząt pociągowych na obszarze całego Państwa lub określonej jego części.

2. Zarządzenie o spisie podają do publicznej wiadomości powiatowe władze administracji ogólnej najpóźniej na 3 dni przed terminem rozpoczęcia spisu.

3. W zarządzeniu o spisie należy wymienić zwierzęta pociągowe, podlegające spisowi oraz sporób i termin zgłoszenia do spisu.

§ 18. 1. Właściciele (posiadacze) zwierząt pociągowych, podlegających spisowi są obowiązani zgłosić je w terminie wskazanym w zarządzeniu o spisie pisemnie lub ustnie w zarządnie gminy, właściwym dla miejsca stałego postoju zwierzęcia.

2. Jeżeli zgłoszenia nie dokonano we właściwym terminie lub dokonano je niewłaściwie, zarząd gminy wzywa właściciela (posiadacza) zwierzęcia pociągowego do osobistego stawienia się oraz może zarządzić również doprowadzenie zwierzęcia pociągowego.

§ 19. Na podstawie dokonanych zgłoszeń, zarządy gmin sporządzają wykazy spisowe zwierząt pociągowych.

§ 20. 1. Celem utrzymania wykazów spisowych w stanie aktualności, posiadacze zwierząt pociągowych są obowiązani na żądanie właściwego zarządu gminy (§ 18 ust. 1) zgłaszać wszelkie zmiany zasze co do zwierząt pociągowych od chwili ostatniego zgłoszenia.

2. Zarząd gminy przeprowadza zgłoszone zmiany w wykazach spisowych.

§ 21. Jako podstawę dla ewidencji koni czteroletnich i starszych ustanawia się:

- 1) dowód tożsamości konia;
- 2) gminne księgi ewidencyjne koni wraz ze skorowidzami do nich;

których wzory ustala Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 22. 1. Dowody tożsamości konia wydają podczas przeglądu organa wojskowe powołane do przeprowadzenia przeglądu.

2. Dowód ten wydaje się dla każdego konia oddzielnie i wystawia się na nazwisko właściciela. W przypadkach, gdy osoba właściciela nie jest znana, dowód tożsamości konia wystawia się na nazwisko posiadacza.

3. Gminne księgi ewidencyjne koni oraz skorowidze do nich prowadzą zarządy gmin (wiejskich i miejskich) właściwe ze względu na miejsce stałego postoju konia. Na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego może wojewoda upoważnić naczelników urzędów okręgowych do prowadzenia tych ksiąg i skorowidzów.

§ 23. Właściciele (posiadacze) koni są obowiązani:

1) w czasie użytkowania konia poza obrębem gminy (miasta), w której koń ma miejsce stałego postoju posiadać przy sobie dowód tożsamości konia;

2) przy każdym odstąpieniu prawa własności (posiadania) innej osobie:

a) przekazać jej jednocześnie dowód tożsamości konia, który osoba ta obowiązana jest przyjąć.

b) zgłosić w urzędzie prowadzącym ewidencję koni w terminie siedmiodniowym, pozbycie konia; z dniem zgłoszenia wszelkie obowiązki, wynikające z rozporządzenia niniejszego, a związane z posiadaniem odstąpionego konia, przechodzą na nowego właściciela (posiadacza);

3) zgłaszać w urzędzie prowadzącym ewidencję koni w terminie siedmiodniowym nabycie konia lub zmianę stałego miejsca postoju, przedstawiając jednocześnie dowód tożsamości konia, celem poczynienia w nim zmian;

4) zgłaszać w urzędzie prowadzącym ewidencję koni w terminie siedmiodniowym inne zmiany dotyczące posiadanego konia, jak padnięcie, kradzież, kastrację itp., przedstawiając jednocześnie dowód tożsamości konia;

5) przedstawiać na każde wezwanie organów władz rządowych i samorządowych dowód tożsamości konia;

6) w razie wywozu konia za granicę Państwa — przedstawić dowód tożsamości konia w urzędzie celnym.

§ 24. 1. W razie zniszczenia, zgubienia lub kradzieży dowodu tożsamości konia, właściciel (posiadacz) konia jest obowiązany najdalej do dni siedmiu donieść o tym urzędowi prowadzącemu ewidencję koni w celu uzyskania odpowiedniego zaświadczenia i wnieść podanie o wydanie duplikatu.

2. Duplikat dowodu tożsamości konia będzie wydawany przez rejonowego inspektora koni na podstawie wniesionego podania, do którego należy dołączyć zaświadczenie o zgłoszeniu zniszczenia, kradzieży lub zguby dowo-

du tożsamości konia, a nadto w przypadkach zagubienia lub kradzieży, — dowód unieważnienia, ogłoszonego jednorazowo w Dzienniku Wojewódzkim właściwego województwa, a na obszarze m. st. Warszawy — w Warszawskim Dzienniku Wojewódzkim dla obszaru m. st. Warszawy.

3. Dokonywanie jakichkolwiek zmian lub poprawek w dowodzie tożsamości konia przez osoby nieuprawnione do tego — będzie uważane za zniszczenie dowodu tożsamości i pociąga za sobą obowiązek uzyskania duplikatu, niezależnie od pociągnięcia winnego do odpowiedzialności karnej.

§ 25. 1. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych zarządza w razie potrzeby prowadzenie ewidencji w sposób przewidziany w §§ 17—24 również koni w wieku poniżej 4 lat, oraz ewidencji innych zwierząt pociągowych niż koni.

2. W razie potrzeby ministrowie wymienieni w ust. 1 zarządzają również spisy wozów, oraz prowadzenie ich ewidencji na zasadach określonych w §§ 17—24.

B. Spis pojazdów mechanicznych i rowerów.

§ 26. 1. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Komunikacji zarządza w razie potrzeby spis pojazdów mechanicznych na obszarze całego Państwa lub określonej jego części.

2. Zarządzenie o spisie podają do publicznej wiadomości powiatowe władze administracji ogólnej — w drodze obwieszczeń, najpóźniej na 7 dni przed terminem rozpoczęcia spisu.

3. W obwieszczeniu należy wymienić rodzaje pojazdów mechanicznych, podlegających spisowi oraz sposób i termin zgłoszenia do spisu.

§ 27. 1. Właściciele (posiadacze) pojazdów mechanicznych podlegających spisowi, są obowiązani zgłosić je w terminie wskazanym w obwieszczeniach — powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca stałego postoju pojazdu mechanicznego.

2. Zgłoszenia należy dokonać na piśmie według wzoru ustalonego zarządzeniem Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych i Komunikacji.

3. Jeżeli zgłoszenia nie dokonano w nakazanym terminie lub dokonano je wadliwie, powiatowa władza administracji ogólnej wzywa właściciela (posiadacza) pojazdu mechanicznego do osobistego stawienia się oraz może zarządzić dostawienie pojazdu mechanicznego.

§ 28. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Komunikacji zarządza w razie potrzeby spisy i prowadzenie ewidencji rowerów według zasad przepisanych dla pojazdów mechanicznych.

Do art. 14 i 15.

C. Przegląd koni i wozów.

§ 29. 1. Przegląd ogólny koni na obszarze całego Państwa zarządza Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

2. Przeglądy na obszarze poszczególnych powiatów zarządzają i terminy ich ustalają powiatowe władze administracji ogólnej, w porozumieniu z wojskowymi organami, powołanymi do przeprowadzenia przeglądu.

§ 30. Organami wojskowymi, powołanymi do przeprowadzenia przeglądów koni, są rejonowi inspektorowie koni.

§ 31. W razie zarządzenia przeglądu koni właściciele (posiadacze) ich obowiązani są osobiście lub przez osoby, do tego upoważnione, doprowadzić je na miejsce i w czasie oznaczonym w zarządzeniu wraz ze wszystkimi posiadanymi dokumentami (ewidencyjnymi, sanitarnymi, hodowlanymi itp.); konie powinny być doprowadzone do przeglądu z uździenicami i postronkami.

§ 32. 1. Koni chorych na choroby zakaźne lub o nie podejrzanym, nie należy dostawiać do przeglądu.

2. Chorobę zakaźną lub podejrzenie o nią stwierdza zaświadczenie lekarza weterynarii. W razie nieposiadania takiego zaświadczenia, posiadacz konia ma przedstawić zaświadczenie przełożonego gminy, oparte na stwierdzeniu lekarza weterynarii, że koń jest chory na chorobę zaraźliwą lub znajduje się w kontumacji z tego powodu.

§ 33. 1. Organa, dokonywające przeglądu, kierują całym postępowaniem, dotyczącym przeglądu i wydają wszelkie niezbędne zarządzenia do jego należytego przeprowadzenia oraz ujęcia koni w ewidencję, komunikując o ważniejszych zarządzeniach o charakterze stałym powiatowym władzom administracji ogólnej.

2. Zabezpieczenie ładu i spokoju na miejscu przeglądu oraz sprawności urzędowania należy do zakresu działania powiatowej władzy administracji ogólnej.

§ 34. 1. Przełożeni gmin są obowiązani dostarczyć do przeglądu gminne księgi ewidencyjne koni oraz skorowidze do nich, jeżeli zaś przegląd poprzedzony był przez spis koni, powinny być dostarczone również i wykazy spisowe.

2. Ponadto powinni przełożeni gmin przed rozpoczęciem przeglądu zawiadomić organa, dokonywające przeglądu, o wszystkich wiadomych im zmianach w stanie koni, podlegających przeglądowi, a zaszłych od chwili sporządzenia wykazów oraz wskazać, które spomiędzy objętych wykazem i podlegających przeglądowi ko-

ni nie zostały doprowadzone i z jakich powodów.

§ 35. 1. Przy przeglądzie koni z poszczególnych gmin ma być obecny przełożony danej gminy lub wyznaczony przez niego zastępca, należycie orientujący się w przepisach dotyczących prowadzenia ewidencji koni oraz w miejscowych stosunkach.

2. Przełożeni gmin są obowiązani:

- 1) dopilnować doprowadzenia na miejsce i na czas oznaczony w zarządzeniu wszystkich koni podlegających przeglądowi z danej gminy;
- 2) wykonywać w czasie przeglądu w stosunku do ludzi i koni ze swych gmin nadzór nad ładem i porządkiem;
- 3) spełniać zarządzenia, dotyczące sprawnego przeprowadzenia przeglądu, wydane im przez organa, dokonywające przeglądu.

3. W czasie przeglądu przełożeni gmin (ich zastępcy) są obowiązani na żądanie organu dokonywającego przeglądu udzielać wszelkich wyjaśnień.

§ 36. 1. Przy przeglądzie koni z poszczególnych gromad mają być obecni sołtysi danych gromad.

2. Obowiązki ich polegają na dopilnowaniu doprowadzenia na miejsce i na czas oznaczony wszystkich podlegających przeglądowi koni z danej gromady, wykonywaniu nadzoru nad ładem i porządkiem oraz spełnianiu zarządzeń wydanych im przez organa dokonywające przeglądu.

§ 37. Właściciel (posiadacz) konia lub osoba, której poruczono doprowadzenie konia do przeglądu, obowiązany jest zająć miejsce wskazane i przedstawić konia organowi, dokonywającemu przeglądu, osobiście lub przez zastępcę oraz na wezwanie tego organu, konia wyprząć lub rozsiadłać.

§ 38. 1. Jeżeli istnienie tytułu zwolnienia konia od przeglądu stwierdzone być może tylko przez okazanie pisemnych dowodów, strona zaś nie może ich dostarczyć bez własnej winy w dniu przeglądu, powinna dowody te najdalej w terminie 3 dni przesłać na ręce organu, dokonywającego przeglądu.

2. Jeżeli właściciel (posiadacz) konia nie może go doprowadzić do przeglądu z ważnych przyczyn, od niego niezależnych, powinien przedstawić wiarogodne dowody, stwierdzające powyższe okoliczności, potwierdzone przez właściwy zarząd gminy lub posterunek policji państwowej, a w stosunku do koni, wymienionych w § 12 przez właściwy urząd lub instytucję.

§ 39. 1. W razie niewykonania przez właścicieli (posiadaczy) koni obowiązku doprowadzenia ich do przeglądu bez należytego usprawiedliwienia, organ, dokonywający przeglądu

zwraca się do zarządu gminy o wyjaśnienie powodu niedoprowadzenia, a w razie braku istnienia usprawiedliwionych powodów o przymusowe doprowadzenie tych koni do przeglądu.

2. W razie gdy ze względu na plan czynności przeglądowych dodatkowo doprowadzenie koni nie mogłoby nastąpić jeszcze tego samego dnia lub do tej samej miejscowości, zarząd gminy zarządzi doprowadzenie ich do najbliższego miejsca przeglądu.

§ 40. 1. Organ, dokonywający przeglądu, może przy przeglądzie poszczególnych koni zarządzić przeprowadzenia ich w pewnym określonym ruchu i tempie; może również zarządzić przeprowadzenie przeglądanych koni za pośrednictwem własnych sił pomocniczych.

2. Konie doprowadzone w danym dniu do przeglądu powinny być w ciągu tegoż dnia podane przeglądowi i zwolnione.

3. Przegląd koni, wymienionych w § 12 powinien być w miarę możliwości dokonywany w taki sposób, by nie przerywać należytego funkcjonowania urzędów lub instytucji.

§ 41. 1. W czasie przeglądu organ, dokonywający przeglądu, przeprowadza klasyfikację zdatności koni dla celów wojskowych według kategorii ustalonych przez Ministra Spraw Wojskowych.

2. Zaliczenie konia do danej kategorii wpisuje się w dowodzie tożsamości konia i w gminnej księdze ewidencyjnej.

§ 42. 1. Dla koni pracujących w kopalniach stale pod ziemią nie wystawia się dowodów tożsamości

2. Dla koni, wymienionych w art. 8 pkt 1) dowody tożsamości mogą być wystawiane na podstawie dokumentów hodowlanych, przedstawionych przez właścicieli (posiadaczy) tych koni; dla koni hodowlanych stanowiących własność Państwa dowody te są wystawiane na podstawie dokumentów hodowlanych.

§ 43. 1. Dowód tożsamości konia wydaje się za pokwitowaniem właścicielowi (posiadaczowi) konia, lub osobie, doprowadzającej konia do przeglądu.

2. Jeżeli powstaje wątpliwość, kto jest prawnym posiadaczem konia, doprowadzonego do przeglądu, dowód tożsamości wydaje się przełożonemu gminy (zastępcy), który doręcza go interesowanemu po przeprowadzeniu dochodzenia.

§ 44. Przegląd innych zwierząt pociągowych oraz wozów można zarządzić według zasad określonych w rozporządzeniu niniejszym dla przeglądu koni.

D. Przegląd pojazdów mechanicznych i rowerów.

§ 45. 1. Przegląd ogólny pojazdów mechanicznych na obszarze całego Państwa zarządził Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Komunikacji.

2. Przeglądy na obszarze poszczególnych powiatów zarządzają oraz terminy ich ustalają wojewódzkie władze administracji ogólnej w porozumieniu z dowódcami okręgów korpusu (terytorialnym dowódcą równorzędnym).

§ 46. 1. Zarządzenie przeglądu podają do publicznej wiadomości powiatowe władze administracji ogólnej w drodze obwieszczeń, co najmniej na 14 dni przed terminem, na który przegląd zarządził.

2. Obwieszczenia te wskażą, które pojazdy mechaniczne podlegają przeglądowi oraz miejsce, sposób i termin przedstawiania ich do przeglądu.

3. Obwieszczenia te wskażą zarazem sposób oznaczenia pojazdów mechanicznych, nie posiadających znaków rejestracyjnych, na czas doprowadzenia do miejsca przeglądu i powrotu do miejsca stałego postoju.

§ 47. W razie zarządzenia przeglądu właściciele (posiadacze) pojazdów mechanicznych, wskazanych w obwieszczeniu, obowiązani są doprowadzić do przeglądu osobiście lub przez osoby, do tego upoważnione, na oznaczone miejsce i w ustalonym czasie wraz z dowodami rejestracyjnymi lub potwierdzeniami zgłoszenia.

§ 48. Organami wojskowymi, powołanymi do przeprowadzania przeglądów pojazdów mechanicznych, są oficerowie wyznaczeni przez dowódcę okręgu korpusu (terytorialnego dowódcę równorzędnego).

§ 49. 1. Przy przeglądzie powinien być obecny przedstawiciel powiatowej władzy administracji ogólnej.

2. Organa wojskowe, przeprowadzające przegląd, wydają zarządzenia, potrzebne do jego należytego przeprowadzenia. Zabezpieczenie ładu i spokoju na miejscu przeglądu należy do powiatowej władzy administracji ogólnej.

3. Do zakresu działania przedstawiciela powiatowej władzy administracji ogólnej należy uzupełnianie na podstawie wyników przeglądu ewidencji pojazdów mechanicznych.

§ 50. Osoba, która doprowadziła pojazd mechaniczny do przeglądu, obowiązana jest zająć pojazdem miejsce wskazane oraz kierować pojazdem podczas przeglądu w myśl poleceń organu przeprowadzającego przegląd.

§ 51. Jeżeli właściciel (posiadacz) pojazdu mechanicznego nie może doprowadzić go do przeglądu, powinien zawiadomić o tym niezwłocznie powiatową władzę administracji ogólnej, podając przyczynę niedoprowadzenia.

§ 52. 1. W razie niewykonania przez właściciela (posiadacza) pojazdu mechanicznego obowiązku doprowadzenia go do przeglądu bez należytego usprawiedliwienia, organ wojskowy przeprowadzający przegląd zwraca się do powiatowej władzy administracji ogólnej o wyjaśnienie powodu niedoprowadzenia i o ewentualne przymusowe dostawienie pojazdu do przeglądu.

2. Jeżeli ze względu na plan czynności przeglądowych, dodatkowe doprowadzenie pojazdu nie mogłoby nastąpić jeszcze tego samego dnia, albo do tej samej miejscowości, powiatowa władza administracji ogólnej zarządzi doprowadzenie go do najbliższego miejsca przeglądu.

§ 53. 1. Organ wojskowy przeprowadzający przegląd sprawdza stan pojazdu przez krótką jazdę, przy czym przysługuje mu prawo kierowania pojazdem.

2. Wszystkie w pewnym dniu do przeglądu dostawione pojazdy mechaniczne powinny być w ciągu tego samego dnia poddane przeglądowi i zwolnione.

3. Kolejność przeglądu pojazdów mechanicznych ustala organ wojskowy przeprowadzający przegląd, uwzględniając w miarę możliwości potrzeby urzędów i instytucji oraz interesy gospodarcze właścicieli (posiadaczy) pojazdów.

§ 54. Orzeczenie organu przeprowadzającego przegląd co do zaliczenia pojazdu mechanicznego do danej kategorii zdatności dla potrzeb Sił Zbrojnych wpisuje się do dowodu rejestracyjnego lub potwierdzenia zgłoszenia pojazdu mechanicznego i do ewidencji.

§ 55. Przegląd rowerów można zarządzić według zasad określonych w rozporządzeniu niniejszym dla przeglądu pojazdów mechanicznych.

Do art. 17—23.

Rozdział III.

Pobór zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów.

§ 56. Pobór w poszczególnych powiatach zarządza powiatowa władza administracji ogólnej w drodze obwieszczeń publicznych albo wezwań do poszczególnych gmin, gromad lub osób.

§ 57. 1. Obwieszczenia o poborze zawierają:

- 1) wskazanie podstawy prawnej poboru;
- 2) wymienienie zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów, które podlegają poborowi;
- 3) wskazanie sankcji karnych za niedoprowadzenie do poboru.

2. Do obwieszczeń dołącza się powiatowy plan powołania, wskazujący terminy oraz miejscowości, w których pobór będzie przeprowadzony z wymienieniem bliższych szczegółów, dotyczących przedmiotów podlegających poborowi.

§ 58. 1. Wezwania do poboru powinny zawierać dane wymienione w obwieszczeniu i powiatowym planie powołania do poboru.

2. Wezwanie o dostawienie do poboru pojazdu mechanicznego może być doręczone właścicielowi (posiadaczowi) pojazdu mechanicznego jeszcze przed powstaniem warunków, określonych w art. 2. Wezwanie takie nabiera mocy obowiązującej z dniem powstania tych warunków, w okolicznościach podanych w wez-

waniu. Wezwanie powinno stale znajdować się przy pojeździe mechanicznym na który opiewa.

§ 59. 1. W razie zarządzenia poboru, właściciele (posiadacze) zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów, podlegających poborowi, są obowiązani dostarczyć je wraz z przedmiotami niezbędnymi do ich utrzymania i prawidłowego użytkowania (§ 2) oraz ze wszystkimi dokumentami (ewidencyjnymi, rejestracyjnymi, hodowlanymi, sanitarnymi itp.) na miejsce i termin wskazane w powiatowym planie powołania do poboru lub w wezwaniu.

2. Właściciele (posiadacze) zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów, powinni w miarę możliwości przedstawić również komisji poborowej znajdujące się w ich posiadaniu dowody, stwierdzające wartość (cenę nabycia) przedmiotu świadczenia.

§ 60. Przy poborze zwierząt pociągowych i wozów stosuje się odpowiednio przepisy §§ 34—37 i 39 a przy poborze pojazdów mechanicznych i rowerów przepisy §§ 49—52.

§ 61. 1. Przed wydaniem orzeczenia o poborze poszczególnego zwierzęcia, wozu, pojazdu mechanicznego lub roweru, przewodniczący komisji dokonuje przeglądu przedmiotu celem ustalenia jego zdatności do natychmiastowego użycia dla potrzeb Sił Zbrojnych.

2. Przegląd ten co do zwierząt pociągowych i wozów odbywa się według §§ 31—41, a co do pojazdów mechanicznych i rowerów według §§ 53 i 54.

3. Uprawnienia, zastrzeżone w §§ 39—41, 50, 52—54 dla organu przeprowadzającego przegląd przechodzą w komisjach poborowych na przewodniczącego komisji.

§ 62. 1. Po dokonaniu przeglądu przewodniczący komisji poborowej orzeka o pobraniu lub zwolnieniu od poboru zwierzęcia pociągowego, wozu, pojazdu mechanicznego lub roweru.

2. W przypadku gdy przewodniczący komisji orzeknie o pobraniu zwierzęcia pociągowego, wozu, pojazdu mechanicznego lub roweru, komisja ustala wysokość wynagrodzenia, przewodniczący odbiera dokument ewidencyjny pobranego przedmiotu i wydaje uprawnionemu dowód pobrania wraz ze zleceniem wypłaty do kasy urzędu skarbowego, właściwego dla miejsca stałego użytkowania pobranego przedmiotu.

3. Właściciel (posiadacz) pobranego przedmiotu potwierdza własnoręcznym podpisem odbiór dowodu pobrania wraz ze zleceniem wypłaty.

§ 63. 1. Dowód pobrania powinien zawierać:

- 1) nazwę organu pobierającego,
- 2) imię, nazwisko (firmę), miejsce zamieszkania właściciela (posiadacza) przedmiotu (siedzibę firmy), lub miejsce sta-

tego użytkownika przed poborem,

- 3) dokładne określenie przedmiotu,
- 4) datę i miejsce pobrania przedmiotu,
- 5) wysokość ustalonego wynagrodzenia za pobrany przedmiot.

2. Zlecenie wypłaty powinno zawierać:
  - 1) kwotę przypadającą do zapłaty,
  - 2) nazwę kasy urzędu skarbowego mającej dokonać wypłaty,
  - 3) podpis i pieczęć organu pobierającego przedmioty.

3. Dowód pobrania ze zleceniem wypłaty wystawia się w trzech egzemplarzach. Jeden egzemplarz otrzymuje właściciel (posiadacz) przedmiotu, drugi egzemplarz — kasa właściwego urzędu skarbowego, trzeci — pozostaje w aktach komisji.

4. Zlecenie wypłaty bez dowodu pobrania jest nieważne.

§ 64. Jeżeli pobrany pojazd mechaniczny jest obciążony rejestrowym prawem rzeczowym lub został doprowadzony bez dokumentów, zlecenie wypłaty zostanie zaopatrzone wzmianką o konieczności sprawdzenia rejestru.

§ 65. 1. Wydanie dowodu pobrania wraz ze zleceniem wypłaty ma nastąpić do rąk właściciela (posiadacza) pobranego przedmiotu lub osoby przez niego upoważnionej. Jeżeli posiadacz nie jest zarazem właścicielem, a gdy ten ostatni jest nieobecny i nikogo do odebrania dokumentu nie upoważnił, albo jeżeli osoba właściciela (posiadacza) przedmiotu budzi wątpliwości lub gdy właściciel (posiadacz) przedmiotu odmówi przyjęcia dowodu pobrania wraz ze zleceniem wypłaty, dokument ten należy wydać do rąk przełożonego gminy lub jego zastępcy, za potwierdzeniem odbioru.

2. Przełożeni gmin (ich zastępcy), do których rąk wydano dowód pobrania wraz ze zleceniem wypłaty, obowiązani są wezwać natychmiast do odbioru tego dokumentu osobę, dla której jest przeznaczony.

§ 66. Z chwilą doręczenia przez komisję poborową (jej przewodniczącego) dowodu pobrania wraz ze zleceniem wypłaty — przedmiot przechodzi na własność Państwa z zastrzeżeniem możliwości zwrotu w przypadkach przewidzianych w art. 26.

Rozdział IV.

Wynagrodzenie za odstąpione zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery.

Do art. 25 i 26.

§ 67. 1. Cennik, na podstawie którego określa się wysokość wynagrodzenia za pobrane przedmioty w warunkach wymienionych w art. 1 ogłasza się w Dzienniku Urzędowym R. P. „Monitor Polski”.

2. Wynagrodzenie określone w cenniku obejmuje: wartość pobranego przedmiotu, do

której już jest wliczona, wartość pobranej uźdźnicy i postronków (łańcuchów), jeśli chodzi o zwierzęta pociągowe, wartość przedmiotów wymienionych w zał. Nr 1 oraz materiałów pędnych i oleju, wystarczających na przebycie 150 km — jeśli chodzi o pojazdy mechaniczne, wartość przedmiotów wymienionych w zał. Nr 2 — jeśli chodzi o rowery.

W razie pobrania pojazdu mechanicznego lub roweru bez przedmiotów wymienionych w zał. Nr 1 i 2, wynagrodzenie za pobrany pojazd mechaniczny lub rower będzie odpowiednio obniżone.

3. Poza cennikiem oddzielnie należy ustalić wynagrodzenie za odstąpione Państwu na własność:

- 1) wraz z końmi przysposobienia wojskowego konnego — rzędy wierzchowę, stanowiące własność prywatną,
- 2) wraz z wozami — naczynia do karmienia i pojenia zwierząt pociągowych (obroczniki i wiadra), latarnie i klucze do nakrętek osiowych,
- 3) wraz z pojazdami mechanicznymi i rowerami przedmioty nie wymienione w załącznikach Nr 1 i 2.

§ 68. 1. W przypadkach, gdy chodzi o przedmioty nie objęte cennikiem, wysokość wynagrodzenia ustala komisja poborowa, na podstawie istniejących w czasie poboru cen rynkowych oraz użytkowej wartości przedmiotu biorąc pod uwagę wnioski biegłego.

2. W przypadkach wymienionych w ust. 1, w razie przedstawienia przez właściciela dowodów, stwierdzających wartość (cenę nabycia) przedmiotu komisja poborowa może przyjąć te dowody za podstawę szacunku.

§ 69. Uchwały komisji poborowej w sprawach określenia wysokości wynagrodzenia wypadają większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 70. 1. Wynagrodzenie za odstąpione Państwu na własność przy poborze zwierzęta pociągowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery będzie wypłacane gotówką lub asygnatami albo też częściowo gotówką i częściowo asygnatami.

2. Warunki i sposób wypłaty wynagrodzenia określa odrębne rozporządzenie wykonawcze.

§ 71. 1. Wypłata wynagrodzenia osobie uprawnionej następuje na podstawie przedstawionego dowodu pobrania wraz ze zleceniem wypłaty. Dokument ten ma być przedstawiony do zapłaty:

- 1) w czasie wojny i mobilizacji — w kasie urzędu skarbowego, wskazanego w dowodzie pobrania wraz ze zleceniem wypłaty nie wcześniej jak w terminie określonym w tym dokumencie; interesowany może przedstawić dowód pobrania wraz ze zleceniem wypłaty również

w kasie innego urzędu skarbowego, w tym jednak przypadku termin wypłaty wynagrodzenia zostanie określony przez urząd skarbowy;

- 2) w przypadkach innych niż określone w pkt 1) — władzy lub organowi wojskowemu wyznaczonym przez Ministra Spraw Wojskowych i podanym do wiadomości interesowanych wraz z terminem zgłoszenia się po wypłatę wynagrodzenia.

2. W przypadku wymienionym w § 64 po sprawdzeniu rejestru następuje wypłata wynagrodzenia osobie upoważnionej lub złożenie do depozytu sądowego.

§ 72. 1. Wynagrodzenie za pobrane przedmioty może być wypłacone również osobie upoważnionej do podjęcia wynagrodzenia, jeżeli wynagrodzenie to ma podjąć inna osoba, niż wskazana w dowodzie pobrania wraz ze zleceniem wypłaty.

2. Podpis osoby upoważniającej ma być zaświadczony przez notariusza lub władzę państwową (powiatowa władz administracji ogólnej, powiatowa komenda P. P., urząd skarbowy, zarząd gminy, lub dowództwo jednostki wojskowej), jeżeli świadczący został powołany do służby wojskowej.

3. Stwierdzenie autentyczności podpisu na upoważnieniu do podjęcia wynagrodzenia ma być opatrzone pieczęcią urzędową.

§ 73. 1. W razie zagubienia lub zniszczenia dowodu pobrania wraz ze zleceniem wypłaty władza, która przechowuje akta dotyczące pobrania przedmiotów wystawia na pisemną prośbę interesowanego odpis zagubionego lub zniszczonego dokumentu.

2. Prośba o wydanie odpisu dokumentu powinna zawierać okoliczności faktyczne towarzyszące pobraniu przedmiotu (czas, miejsce, nazwę organu pobierającego) oraz dowody (nazwiska świadków, ich miejsce zamieszkania) potwierdzające pobranie przedmiotu.

3. Jeżeli władza przechowująca akta dotyczące pobrania przedmiotu nie może wystawić odpisu dokumentu z powodu zagubienia lub zniszczenia dowodu przechowywanego w aktach — należy prośbę o wydanie odpisu skierować do dowódcy okręgu korpusu, który po przeprowadzeniu dochodzeń zarządzi w uzasadnionym przypadku wystawienie nowego dowodu pobrania wraz ze zleceniem wypłaty.

§ 74. 1. O zwrocie pobranych zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów powiadomi poprzednich właścicieli (posiadaczy) powiatowe władze administracji ogólnej, podając miejsce i termin zwrotu.

2. Zwrot będzie przeprowadzony zasadniczo przez tę samą komisję poborową i w tym samym miejscu, w którym został przeprowadzony pobór. W wyjątkowych okolicznościach mo-

gą władze wojskowe ustalić inne warunki przeprowadzenia zwrotu.

3. Komisja przeprowadzająca zwrot odbierze od poprzedniego właściciela (posiadacza) wydany mu przy poborze dowód pobrania wraz ze zleceniem wypłaty, zwróci pobrane przedmioty i wypłaci gotówką wynagrodzenia za czas zatrzymania tych przedmiotów oraz odszkodowanie w przypadku ich uszkodzenia.

§ 75. W sprawie ustalenia i wypłaty: wynagrodzenia za zatrzymanie oraz odszkodowania w razie uszkodzenia stosuje się odpowiednio przepisy, dotyczące wynagrodzenia i odszkodowania za przedmioty pobrane podczas próbnego poboru.

Rozdział V.

Próbny pobór zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów.

Do art. 27.

§ 76. Próbny pobór odbywa się według zasad ustalonych dla poboru rzeczywistego (§§ 56—65) ze zmianami wynikającymi z rozdziału niniejszego.

§ 77. 1. Komisja poborowa w razie zatrzymania przedmiotu przedstawionego do próbnego poboru ustala jego wartość szacunkową na podstawie istniejących w czasie próbnego poboru miejscowych cen rynkowych oraz użytkowej wartości przedmiotu, biorąc pod uwagę wnioski biegłego.

2. W razie przedstawienia przez właściciela dowodów stwierdzających wartość (cenę nabycia) przedmiotu, komisja poborowa może przyjąć te dowody za podstawę szacunku.

§ 78. 1. W razie zatrzymania przy próbnym poborze zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów, właściciel (posiadacz) tychże otrzymuje dowód pobrania.

2. Dowód pobrania zawiera:

- 1) nazwę organu pobierającego,
- 2) imię i nazwisko (firmę) i miejsce zamieszkania właściciela (posiadacza) przedmiotu (siedzibę firmy);
- 3) określenie przedmiotu w sposób taki, by przy zwrocie tego przedmiotu nie mogły zachodzić wątpliwości co do jego tożsamości;
- 4) datę i miejsce pobrania i zwrotu przedmiotu;
- 5) wartość szacunkową przedmiotu;
- 6) podpis i pieczęć organu odbierającego przedmioty.

3. Dowód pobrania wystawia się w trzech egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje właściciel (posiadacz) przedmiotu, a dwa pozostają u władz wojskowych.

§ 79. 1. Dla dokonania zwrotu zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów, zatrzymanych przy próbnym poborze zbiera się ponownie komisja poborowa, która dokonała próbnego poboru w terminie i miejscu, oznaczonych przez władze wojskowe.

2. Komisja poborowa po dokonaniu ponownego przeglądu przedmiotu podlegającego zwrotowi określa:

1) wysokość należnego wynagrodzenia za cały czas zatrzymania przedmiotu; podstawą ustalenia tej wysokości jest tabela dziennego wynagrodzenia, wydana przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Komunikacji; tabelę tę ogłasza się w Dzienniku Urzędowym R. P. „Monitor Polski”;

2) wysokość odszkodowania za ewentualne uszkodzenie przedmiotu.

3. Uchwały komisji w przedmiocie określenia wysokości wynagrodzenia i ewentualnego odszkodowania zapadają zwykłą większością głosów.

4. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 80. 1. Komisja poborowa po złożeniu jej dowodu pobrania wypłaca należne wynagrodzenie (§ 79 ust. 2 pkt 1) zwracając pobrany przedmiot.

2. Wynagrodzenie wypłaca się za każdy dzień zatrzymania przedmiotu, przy czym dzień, w którym został dokonany pobór, oraz dzień, w którym został zwrócony przedmiot, należy zaliczyć do dni, za które przysługuje wynagrodzenie.

§ 81. 1. Jeżeli właściciel zgłasza roszczenie o odszkodowanie z tytułu uszkodzenia przedmiotu w czasie zatrzymania tegoż przez jednostkę wojskową — komisja poborowa obowiązana jest stwierdzić, czy i w jakim stopniu uszkodzenie powstało.

2. W razie stwierdzenia, że uszkodzenie przedmiotu powstało bez winy właściciela (posiadacza) w czasie zatrzymania przedmiotu w jednostce wojskowej — komisja poborowa określa stopień uszkodzenia oraz wysokość odszkodowania, biorąc za podstawę dla ustalenia kwoty odszkodowania:

1) w przypadkach poważniejszych uszkodzeń procent utraty wartości rynkowej przedmiotu oraz jego cenę szacunkową stwierdzoną w dowodzie pobrania;

2) w przypadkach drobniejszych uszkodzeń: czas oraz koszty niezbędne dla doprowadzenia przedmiotu świadczenia do stanu użyteczności.

3. W razie zaginięcia lub zupełnego zniszczenia przedmiotu wysokość odszkodowania

wynosi pełną wartość szacunkową, stwierdzoną w dowodzie pobrania.

§ 82. 1. Komisja poborowa wypłaca należne odszkodowanie jednocześnie z wypłatą wynagrodzenia za zatrzymanie (§ 80).

2. Wypłata odszkodowania za pojazdy mechaniczne zaginione lub zniszczone, na których zostało ustanowione rejestrowe prawo rzeczowe następuje stosownie do zasad ustalonych w § 71 ust. 2.

§ 83. 1. W przypadku gdy właściciel zgłasza roszczenie z powodu uszkodzenia przedmiotu, a komisja poborowa uzna roszczenie za nieuzasadnione, lub gdy właściciel nie zgadza się na oznaczoną przez komisję wysokość odszkodowania, komisja spisuje protokół z dokładnym opisaniem przedmiotu i ewentualnych uszkodzeń, po czym przedmiot zostaje zwrócony właścicielowi za pokwitowaniem z tym, że może on dochodzić swego roszczenia o odszkodowanie na drodze sądowej.

2. Wynagrodzenie za zatrzymanie wypłaca się bez względu na roszczenie o odszkodowanie.

§ 84. W razie przejścia przedmiotów zatrzymanych przy próbnym poborze na własność Państwa, władza wojskowa lub cywilna wskazana w odpowiednich obwieszczeniach powiatowej władzy administracji ogólnej odbierze od właścicieli (posiadaczy) przedmiotów zatrzymanych dowody pobrania, wydane przy próbnym poborze, a w zamian wyda: dowód pobrania wraz ze zleceniem wypłaty, w sposób określony w §§ 64 i 65 na kwotę odpowiadającą łącznie: cenie szacunkowej przedmiotów, ustalonej przy próbnym poborze oraz wysokości wynagrodzenia za czas od dnia zatrzymania przedmiotu włącznie do dnia zawiadomienia o przejściu go na własność Państwa.

Rozdział VI.

Przepisy wspólne dla przeglądu, poboru i próbnego poboru oraz koncowe.

§ 85. Zarządy gminy obowiązane są dostarczyć bezpłatnie lokalu, potrzebnego dla urzędowania organu, dokonywającego przeglądu lub dla urzędowania komisji poborowej, wraz z niezbędnym urządzeniem, oświetleniem i opałem oraz odpowiedniego miejsca dla przeglądu, próbnego poboru lub poboru rzeczywistego, tudzież dla postoju doprowadzonych zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów.

§ 86. 1. Koszty podróży i diety personelu wojskowego zatrudnionego w komisjach poborowych pokrywa się z budżetu Ministerstwa Spraw Wojskowych — a koszty podróży i diety urzędników cywilnych — z budżetu właściwego ministerstwa.

2. Koszty podróży i diety funkcjonariuszów związków samorządowych pokrywa się z budżetu tego związku samorządowego, który zatrudnia danego funkcjonariusza lub który osobę tę wydelegował (powołał), a koszty podróży i diet, przedstawicieli ludności w komisjach poborowych — z budżetów właściwych powiatowych związków samorządowych.

3. Wynagrodzenie dzienne wolnopracujących lekarzy weterynarii wchodzących w skład komisji poborowej zwierząt pociągowych ustala się w wysokości diety, przysługującej funkcjonariuszom państwowym VI grupy uposażenia przy podróżach służbowych. Zwrot kosztów podróży tych lekarzy z miejscowości zamieszkania do miejscowości w której urzęduje komisja poborowa i z powrotem lub z jednej miejscowości urzędowania komisji poborowej do innej obejmuje zwrot kosztów przejazdu oraz diety w wysokości i według zasad, obowiązujących przy odbywaniu podróży służbowych przez funkcjonariuszów państwowych VI grupy uposażenia. Wynagrodzenie to pokrywa się z budżetem Ministerstwa Spraw Wojskowych.

4. Przepis ust. 3 stosuje się także do tych osób, nie będących żołnierzami lub funkcjonariuszami państwowymi albo samorządowymi, które jako znające się na zwierzętach pociągowych zostały powołane do komisji poborowych zwierząt w razie niemożności wyznaczenia lekarza weterynarii, z tą różnicą, że zarówno wynagrodzenie dzienne, jak i zwrot kosztów podróży przysługuje im w wysokości i według zasad, przewidzianych dla funkcjonariuszów państwowych IX grupy uposażenia.

5. Wszelkie inne koszty poza:

- 1) wynagrodzeniem za odstąpienie lub czasowe zatrzymanie przedmiotów,
- 2) odszkodowaniem za zniszczenie przedmiotów,
- 3) obciążającymi właściciela (posiadacza) przedmiotu — a wynikające z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 66, poz. 496) obciążają budżet Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

§ 87. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego traci moc obowiązującą:

- 1) rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Robót Publicznych, Przemysłu i Handlu, Poczty i Telegrafów oraz Skarbu w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępo-

wania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 425);

- 2) rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 30 stycznia 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Rolnictwa, Przemysłu i Handlu, Robót Publicznych i Skarbu o sposobie ustalenia i wypłaty odszkodowania i wynagrodzenia za zatrzymanie zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów przez formacje wojskowe (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 133).

§ 88. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzyski*

Minister Spraw Wewnętrznych:

Stawoj Składkowski

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Załączniki do rozp. Min. Spraw Wojsk.,
Spraw Wewn. i Skarbu z dnia 31 sierpnia
1939 r. (poz. 580).

Załącznik Nr 1

do § 2 ust. 2 pkt 3.

WYPOSAŻENIE POJAZDÓW MECHANICZNYCH.

A. Wyposażenie samochodu osobowego, ciężarowego, autobusu sanitarnego i specjalnego.

1. Korba rozruchowa	1 szt.
2. Klucz do śruby nastawczej i popychacza zaworów silnika	1 szt.
3. Klucz do przeciwnakrętki popychacza zaworów i do śruby nastawczej mimośrodowo szczęki hamulcowej	1 szt.
4. Klucz rurowy do gaźnika	1 szt.
5. Klucz rurowy do świece	1 szt.
6. Klucz do dławicy pompki wodnej	1 szt.
7. Klucz do rozrusznika i prądnicy	1 szt.
8. Klucz do kołpaków piast kół przednich i tylnych i do nakręcania śrubunków chłodnicy	1 szt.
9. Klucz do nakrętki mocującej zwrotnice	1 szt.
10. Klucz do nakrętek mocujących tylne półosie	1 szt.
11. Klucz do pierścienia zastawczego łożyska wałka przekładni tylnego mostu	1 szt.
12. Klucz do korków spustowych oleju w pochwie tylnego mostu i skrzynki biegów	1 szt.

13. Klucz nastawny . . . . . 1 szt.
  14. Klucz korbowy do nakrętek mocujących koła . . . . . 1 szt.
  15. Klucze dwustronne (z 5 sztuk) komplet . . . . . 1 komplet
  16. Klucz nastawny tylnego łożyska rolkowego ślimaka przekładni mostu tylnego . . . . . 1 szt.
  17. Klucze do stacyjki rozdzielczej . . . . . 2 szt.
  18. Pompka do smaru typu Tecalemit . . . . . 1 szt.
  19. Piłnik półokrągły z rączką . . . . . 1 szt.
  20. Przebijak prosty o długości 200 mm . . . . . 1 szt.
  21. Przecinak długości 200 mm . . . . . 1 szt.
  22. Pompka do opon z końcówkami . . . . . 1 szt.
  23. Podnośnik . . . . . 1 szt.
  24. Szczelinomierz do ustalenia luzu między popychaczem i zaworem silnika oraz między stykami przerywaczy . . . . . 1 szt.
  25. Ściągacz piasty kół przednich i tylnych ze śrubą . . . . . 1 szt.
  26. Śrubokręt mały z rączką stałą . . . . . 1 szt.
  27. Śrubokręt duży z rączką stałą . . . . . 1 szt.
  28. Szczypce uniwersalne z przecinaczem drutów . . . . . 1 szt.
  29. Smarownicza krzyżaka przegubu kardana . . . . . 1 szt.
  30. Młotek stalowy 0,5 kg . . . . . 1 szt.
  31. Oliwiarka do smarów . . . . . 1 szt.
  32. Oprawa smarowniczej krzyżaka przegubu kardanowego . . . . . 1 szt.
  33. Opona zapasowa . . . . . 1 szt. *)
  34. Koło zapasowe (tarcza) . . . . . 1 szt. *)
  35. Dętka zapasowa . . . . . 1 szt. *)
  36. Dźwignia do zdejmowania opon . . . . . 1 szt.
  37. Torba do narzędzi . . . . . 1 szt.
  38. Łyżka do zdejmowania pierścieni . . . . . 1 szt.
- Uwaga: *) Przy bliźniaczych tylnych kołach — po 2 sztuki.

B. Wyposażenie motocykla.

1. Klucze różne do motocykla (wyposażenie fabryczne) . . . . . 1 komplet

2. Latarka elektryczna kieszonkowa z baterią i żarówką . . . . . 1 szt.
3. Lejek płaski z sitkiem średni . . . . . 1 szt.
4. Łyżka do opon motocyklowych . . . . . 2 szt.
5. Młotek slusarski 500 PN/N = 1510 z trzonkiem . . . . . 1 szt.
6. Okulary ochronne dla kierowcy . . . . . 1 para
7. Pędzel trzonkowy zwykły 35 Inż/Nrz, 96 do mycia naftą . . . . . 1 szt.
8. Pompka do dętek . . . . . 1 szt.
9. Piłnik półokrągły półgładzik 200 mm z trzonkiem . . . . . 1 szt.
10. Przyrząd do wyciągania sworzni z łańcucha . . . . . 1 szt.
11. Szczypce uniwersalne płaskie 170 PN/N = 1780 . . . . . 1 szt.
12. Sygnał elektryczny . . . . . 1 szt.
13. Torba na narzędzia . . . . . 1 szt.
14. Tłocznica do smaru . . . . . 1 szt.
15. Wybijał stalowy . . . . . 1 szt.
16. Wkrętak stały . . . . . 1 szt.
17. Koło zapasowe (tarcza) . . . . . 1 szt. tylko do
18. Opona zapasowa . . . . . 1 szt. motocykla
19. Dętka zapasowa . . . . . 1 szt. z wózkiem.

Załącznik Nr 2

do § 2 ust. 2 pkt 4.

Wyposażenie roweru.

1. Klucze rowerowe (wyposażenie fabryczne) . . . . . 1 kompl.
2. Klucz rozsuwalny pojedynczy . . . . . 1 szt.
3. Latarka przednia . . . . . 1 szt.
4. Olejarka rowerowa . . . . . 1 szt.
5. Ogniwko do łańcucha, zapasowe kompletne . . . . . 2 szt.
6. Pompka do dętek rowerowa z uchwytem . . . . . 1 kompl.
7. Pudełko na smar 20 g . . . . . 1 szt.
8. Reperaturka rowerowa do dętek . . . . . 1 szt.
9. Sygnał dzwonkowy ręczny . . . . . 1 szt.
10. Torba na narzędzia . . . . . 1 szt.